

2020 | צילום: דוכר צה"ל

An aerial photograph of a coastal landscape. The left side shows turquoise water meeting a white sandy beach. The right side features layered, brownish rock formations with several small, dark blue pools of water. The overall scene is a mix of natural geological and coastal elements.

חיבור

הפסיפס החברתי המיוחד בחברה הישראלית ובצה"ל

יום המלח | צילום: אבי אלון

"אין אני חושב זאת לאסון שעם ישראל מתחלק לשבטים. אנו יודעים כי מאז ומעולם היינו מחולקים לשנים עשר שבטים. לאילן שלנו היו הרבה ענפים והם נשאו הרבה פירות, וטוב לאילן שענפיו מרובים... מובן, שצריכה להיות נשמה אחת ולב אחד, אבל ככל אשר ירבו איברינו וענפינו כן יגבר כוחנו, ולא הייתי רוצה כלל וכלל שייבטל לא רק אחד משישים, אלא אפילו אחד מאלף מהאומה; להפך, כל אחד יחיה על פי דרכו ועל פי רוחו, וכל ענף יישא את פריו, אבל על כל הענפים להתחבר לגזע אחד, ועל ידי מערכת הגידים המאוחדת יגיעו גם לשורשים העמוקים..."

שבילי
עצמאות
1927

היום נחמן ביאליק

מתוך "תחיית הספרדים"

ובאותו האופן - יום העצמאות, כיום ההולדת הלאומי שלנו. זהו יום שמזמין את כולנו להסתכל פנימה ולהתבונן עלינו כחברה. האם אנחנו נוהגים זה בזה כפי שהיינו רוצים? מערכות הבחירות שעברנו ואף ימי הקורונה הללו מעצימים מאוד את היחסים הללו. האם כך אנחנו רוצים לראות זה את זה? כאויבים המתנצחים אלה באלה, מתכתשים ומקטינים זה את זה או שמא זו הזדמנות לזכור שאנחנו "עם הנצח" באנו להמשיך להיות נְצַח ולא להתנַצח. אני מרהיב שלאורך כל השנה אנחנו ביקורתיים מאוד - כלפי ההורים שלנו, כלפי המפקדים שלנו וחילינו, כלפי הממשלה שלנו, כלפי עצמנו. ביקורת חשובה, אבל יום אחד בשנה, אני קורא לחשבון נפש שמתבונן פנימה ולא רק מאשים החוצה, זה חשבון נפש שיודע לקבל אחריות אבל גם יודע לומר תודה על מה שיש, על מה

האם אנחנו מחוברים באמת לשורשים שלנו? האם אנחנו יונקים מההזע? אני מסכים ששנים עשר השבטים הם רחוק מאסון. אבל דווקא יחסי השבטים מדאיגים אותי. מה היחסים בין השבטים? האם אנחנו באמת ערבים זה לזה? האם כשאנחנו מדברים על חברה דמוקרטית ופלורליסטית אנחנו מוכנים להיות פתוחים וסובלניים כלפי האחר ודעותיו? או שאנחנו פלורליסטים רק לפלורליסטים מהסוג שלי?

יום הולדתו של אדם הוא חלון הזדמנויות מצוין לחשבון נפש, להסתכל על השנה שחלפה, על השנים שעברו, ולשאול את עצמו: האם הדרך שבה נהגתי השנה, כלפי הורי, חבריי, מפקדיי - היא הדרך המתאימה לי? האם חיי ואופן התנהלותי בהם משקפים את ערכיי ואת אמונותיי?

שאני חלק ממנו, להכיר בטוב. אם נשכיל להסתכל על המציאות במבט כולל - ולא רק על הכתם השחור מקרוב, אלא על התמונה הרחבה, ניחשף ליופי עצום. **ניחשף לעץ שענפיו מרובים, שחלק מעליו חומים, חלקם צהבהבים, חלקם נותנים פריים בעיתם, וחלק אחר מהם - מאחרים לפרוח. במבט רחב על המציאות, על העץ שאנחנו חלק ממנו, אנחנו מסוגלים להכיר טובה, לא רק על זה שדומה לי, אלא הפוך - דווקא על מי ששונה ממני. לראות את מקומו, ולהיזכר שיש לנו שורשים משותפים.**

זה מה שהופך את העם שלנו למיוחד. הענפים שלנו שונים, הרוח מסביבנו מעיפה את העלים שנושרים לכיוונים שונים, ואנחנו גדלים לצדדים אחרים לחלוטין. אנחנו נקראים דווקא בימים שאנחנו נפרדים בגוף, להיות מאוחדים בנפש, להרבות בעין טובה אחד כלפי האחר ולא עין רעה, ולהיזכר בעץ הגדול שממנו כולנו שואבים את כוחנו, כל אחד למשימותיו, גדול כקטן. **עלינו להרבות בימים הללו באמירת תודה - לשומר בכניסה למרכול, לחייל בש"ה, לתורן מטבח, למתנדב בזק"א ובמד"א, שלא ייבטל אחד מאלף מהאומה הזאת. לשמוח על כל אחד מהם, ולומר תודה שאני חלק ממפעל ייחודי כל כך שדרכו עוד ארוכה, אבל גם הדרך שבה הלך יפה ורבה. אני מאחל שיהיה לכולנו יום הולדת שמח ושנזכור להמשיך לחלום את המדינה ולהמשיך להפוך אותה לטובה יותר יום יום.**

עושים
עצמאות

תת-אלוף
עלא אבו-רוקן

מזכיר צבאי
לנשיא המדינה

לפי כל חלוקה אחרת שתוצו, חיים כאן יחד ונמשיך לחיות יחד. לנצח. עצמאות ישראל תהיה שלמה כשכל המגזרים החיים בה ירגישו אחריות על ההווה, וחשוב מכך - על עתידה של המדינה. כשכולם יחוו שותפים מלאים ליצירה, להישגים וכן - גם לכישלונות. כשכולם ירגישו הזדהות עם סמלי המדינה ויתרגשו מהמחשבה על משמעות העצמאות.

הדרך לשם עוד ארוכה. זו האמת. אבל אין לנו ברירה אלא להגיע לשם. בפרפרזה על חזונו של ביאליק ליצירת עם, ובהתבסס על תאורית השבטים של הנשיא ריבלין, אני מציע מְשָׁל ליצירת מצב של מדינה שפויה, מפויסת ועוצמתית יותר:

עצמאות היא בחרות ואחריות מלאה ובלעדית לגורלך. יום העצמאות הוא זמן מתאים להתבוננות על המדינה שלנו. לא בכדי בכל העולם יום העצמאות נחשב ליום חג. חג הודיה על מה שנבנה והתפעלות מההישגים שאליהם הגענו. אני מציע שנקדיש את המועד הזה גם לתקוות ומחשבות על העתיד. במקרה הישראלי קצרה היריעה מלמנות את כל הסיבות והמעלות להודיה. בפסקאות הבאות אתמקד בהבעת משאלת לב והרהורים לגבי הדרך להשגתה. איחולים לשישור על הפער המתסכל בין המדינה המדהימה שאנו - בין היופי, העוצמה, הפאר והשגשוג לבין הצורך שלנו ביצירת "הרמוניה פנימית". על פיסת האדמה המופלאה שלנו חיים יחד בני מגזרים שונים. כולנו, בני "ארבעת השבטים", כפי שכינה אותם הנשיא ריבלין, או

הישראלי היה חסר. חסר בצבע וחסר בייחוד. במערכת האקולוגית הישראלית כל מגזר ישמור על ייחודו וכל עץ יישא את פריו. מערכות השורשים מחוברות ויונקות מאותה האדמה. כולם מחויבים ופועלים יחד לעצמאותה ולשלומה.

כבוד הנשיא ריבלין כתב: "הקריאה 'אחריי' של המפקד היא קריאה של לוחם, כמו שהיא קריאה של מחנך ומתווה דרך". עלינו המפקדים להרחיק לכת בקבלת אחריות חינוכית - יצירת גשרים בין־תרבותיים, איחוי קרעים חברתיים וחתירה להרמוניה. לצה"ל תפקיד מפתח בעיצוב מציאות חברתית שבבסיסה הוגנות ושוויון, אחריות משותפת וישראליות ששומרת על תחושת הביטחון של כל מגזר ומגזר בזהותו הייחודית.

אין אני חושב זאת לאסון שאזרחי ישראל מתחלקים לשבטים, נהפוך הוא. לא צריך להיות ביאליק או הנשיא ריבלין כדי לקבוע שהפסיפס הישראלי על העושר התרבותי שבו טומן בחובו הזדמנות אדירה. עלינו ליצור כאן "מערכת אקולוגית" ישראלית ייחודית. היא תהיה דומה ל"חורש הישראלי" המתקיים באקלים הישראלי זה מיליוני שנים. בחורש קסום זה הרבה סוגי עצים, וכולם יפים ומרשימים. שולט בו ללא עוררין האלון המצוי. לצידו ניצבת באחוזה ובהאווה האלה הארץ ישראלית (בָּטָם בערבית). ביניהם גדלים בהרמוניה מוחלטת גם מינים אחרים של אלון (תבור ותולע) ושל אלה (אלת המסטיק ואלה אטלנטית). ללא קיומם של מיני עצים פחות נפוצים כמו כליל החורש, חרוב, ער אציל ועוזדר, החורש

"... אין לי ספק שבמדינת ישראל, כוח העמידה, הסולידריות, והערכיות של החברה הישראלית הם משתנה משמעותי בביטחון הלאומי שלנו, ועמדה זו הייתה לנגד עיני מנהיגי המדינה מאז ומתמיד... אינני צריך לספר לכם עד כמה היה צה"ל מרכזי בחיזוק המרכיבים ה"רכים" במירכאות, של הביטחון הלאומי... אינני צריך לספר לכם עד כמה עסוק צה"ל גם כיום, בהכשרת המפקדים להתמודדות עם משימות הינוכיות ולאומיות, ועם יחסי צבא-חברה. **הקריאה "אחריי" של המפקד, היא קריאה של לוחם, כמו שהיא קריאה של מחנך ומתווה דרך...** בהיבטי המשימות העומדות בפני החברה הישראלית, צה"ל ומפקדיו הם מהמובילים, ביצירת ישראליות משותפת. ישראליות ששומרת על תחושת הביטחון של כל מגזר ומגזר בזהותו הייחודית, אך במקביל יוצרת היכרות ושיתופי פעולה בין המגזרים השונים... כיצד יראה החוזה החברתי הישראלי שיעמוד בתשתית החוסן הלאומי העתידי שלנו? זאת אינני יודע. אולם אני מבט בחדר הזה, בכס, המפקדים, וקורא לכם שוב, עזרו לעם ישראל לנסח אותו. להבטיח את חוסננו לדורות, להבטיח את עתידה ושגשוגה של מדינת ישראל, כמדינה יהודית ודמוקרטית."

שבילי
עצמאות
2018

נשיא המדינה ראובן ריבלין

מתוך נאום בפני פורום אלופי צה"ל לדורותיהם

עושים
עצמות

סגן-אלוף
”

מפקד בי"ם
לפיקוד ומנהיגות
חיל האוויר

וְהָאָרֶץ יָפָה.
אֶפְלוּ אוֹיְבִים מְסָבִיב מְקַשְׁטִים אוֹתָהּ
בְּנֶשֶׁק מְבָרִיק בְּשִׁמְשׁ
בְּמַחְרָזֹת עַל צֹאֵר.

וְהָאָרֶץ אָרֶץ חֲבִילָה:
וְהִיא קְשׁוּרָה הֵיטֵב וְהַכֵּל בָּהּ, וְהִיא קְשׁוּרָה חֲזָק
וְהַחֲטִיטִים לַפְעָמִים מְכַאֲבִים.

וְהָאָרֶץ קִטְנָה מְאֹד,
וְאֲנִי יָכוֹל לְהִכִּיל אוֹתָהּ בְּתוֹכִי,
סַחֲף הַסַּרְקֵעַ סוֹחֵף גַּם אֶת מְנַחְתֵּי
וּמְפֹלְסֵי הַכְּנָרֹת תָּמִיד בְּתוֹדַעְתִּי.
וְלָכֵן אֲנִי יָכוֹל לְחַאֵשׁ אוֹתָהּ בְּלֶה
בְּעֲצִימַת עַיִן: יָם עִמָּק הָר.
וְלָכֵן אֲנִי יָכוֹל לְזָכֹר אֶת כָּל אֲשֶׁר קָרָה בָּהּ
בְּבֵת אַחַת, בְּאִישׁ שְׂזוּכָר
אֶת כָּל חַיּוֹ בְּרַגַע מוֹתוֹ.

אהבת הארץ / יהודה עמיחי

וְהָאָרֶץ מְחֻלָּקֶת לַמְּחֻזּוֹת הַזְּכָרוֹן וְהַלֵּילִי הַתְּקֵוָה,
וְתוֹשְׁבֵיהֶם מִתְעַרְבְּבִים אִלֶּה עִם אִלֶּה,
כְּמוֹ חוֹזְרִים מִחֲתָנָה עִם חוֹזְרִים מִלִּנְיַת הַמֶּת.

וְהָאָרֶץ לֹא מְחֻלָּקֶת לְשִׁטְחֵי מְלַחְמָה וְלְשִׁטְחֵי שָׁלוֹם.
וְגַם שְׁחוּפֹר גְּמָה נֶגֶד פְּגָזִים,
יָשׁוּב וְיִשְׁכַּב בָּהּ עִם נַעֲרָתוֹ,
אִם יִחְיֶה לְשָׁלוֹם.

"וְתוֹשְׁבֵיהֶם מֵתַעַרְבְּבִים אִלֶּה עִם אִלֶּה" - על דמיון ושונות

ישראל היא מדינה קטנה שיש בה בני אדם מהוונים ושונים, אך כולנו בני אדם, וכשיש אתגר נצטרך לעמוד מולו, ובעצם ממש עכשיו אנחנו עוסקים באתגר ההתמודדות מול הקורונה.

גם המפקד שחיליו שונים זה מזה באופיים, נכון שידע איך לדבר לליבו של כל חייל ואיך מצד אחד למצוא את המכנה המשותף ביניהם ומצד שני גם לשמור על הייחודיות של כל אחד מהם. כל אחד מאנשי מדברים אחרים ואחת מאומנויות הפיקוד היא לזהות זאת אצל הפקודים.

"וְגַי שְׁחוּפֹר גָּמָה נָגַד פְּגָדִים, יָשׁוּב וְיִשָּׁכַב בָּהּ עִם נַעֲרָתוֹ" - עשייה ואיזונים

עמיחי ממחיש בשפה פשוטה שכל שאנחנו עושים הוא עבור הרגעים בהם נוכל לחזור לאהובנו. כמפקדים, חשיבות העשייה שלנו רבה והיא מובנת מעצם הבחירה בהתנדבות לעשייה ממושכת, אחד מתפקידנו הוא להעביר חשיבות זו לפקודינו ואף לאפשר איזונים לאנשינו.

"וְהָאֶרֶץ יָפָה. אֶפְלוּ אוֹיְבִים מִסָּבִיב מְקַשְׁטִים אוֹתָהּ בְּנִשְׁק מְבָרִיק בְּשִׁמְשׁ כְּמַחְרָת עַל צִאָר" - ערך העצמאות

אנחנו לפני חה העצמאות, וארצנו היפה (מפנים ומבחוץ) מוקפת בסיכונים. לכן חשוב שנשמור על עצמאותנו. בהקשרי הפיקוד אחד מהערכים שמייצרים הצלחה הוא ערך העצמאות המכיל יוזמה ויצירתיות, חשיבה על פתרונות לבעיות, לעשות מעבר, לפעול

עצמאית - בשגרה ובקרוב. הרבה תלוי במפקד וביכולתו להזכיר זאת לפקודיו ולפעול לפי ערך זה.

"וְהָאֶרֶץ אֶרֶץ חֲבִילָה: וְהִיא קְשׁוּרָה הֵיטֵב וְהִלַּל בָּהּ, וְהִיא קְשׁוּרָה חֲזָק וְהַחֲטִיִּים לְפַעֲמִים מְכַאֲבִים. וְהָאֶרֶץ קִטְנָה מְאֹד... וְלִכֵּן אֲנִי יָכוֹל לְחוּשׁ אוֹתָהּ כְּלֵה בְעַצִּימַת עֵין: יָם עִמָּק הַר"

יש לנו ארץ מיוחדת, ויותר מזה - עם מיוחד. אנו חשים זאת טוב יותר בעיתות משבר מאשר בשגרה. זוכרים את התלונות על מחיר המילקי וההגירה לברלין? תראו מה קורה עכשיו מול מהפכת הקורונה. ישראלים מכל רחבי העולם חוזרים לארץ, גם מהמדינות המתקדמות ביותר. ולמה? בהלל תחושת היחד, ערכי הרעות והמשפחתיות שמאפיינים את עמנו. כל העולם עומד מול אחד האתגרים הגדולים ביותר, אבל הגיבוש הלאומי מנטרל כל חשש. בדיוק כמו שצוות מלוכד בשגרה - גם בלחימה הלכידות הזאת תבוא לידי ביטוי. לפיכך עלינו כמפקדים להשקיע מחשבה ועשייה בגיבוש ובלכידות אנשינו.

ה'תש"ף 2020

עושים
עצמאות

אלוף-משנה
הישאם איברהים

מפקד בית הספר לשריון
משיא משואת צה"ל
ביום העצמאות ה-72

השנה אזכה לומר בטקס המשואות את המשפט "ולתפארת מדינת ישראל", כך שיום העצמאות מקבל משמעות מיוחדת בעבורי ברמה האישית. גם ברמה הלאומית זהו יום עצמאות מיוחד, בשל התקופה שאנו מצויים בה ובצל אתגרי השעה, אך למרות הקשיים והאתגרים שעומדים בפנינו השנה, חשיבות ומשמעות היום הזה - בעבורי ובעבור כל חיילי צה"ל ומפקדיו, העדה הדרוזית ועם ישראל כולו - עומדות בעיני ואינן פוחתות.

יום העצמאות הוא זמן שבו אני נזכר בכל חבריי שנלחמו לצידו על המשך עצמאותה של מדינת ישראל ולא שבו משדה הקרב. זהו זמן לעצירה ולחשבון נפש אישי, לבחון מה נשתנה ביחס לשנה החולפת. אך יותר מכול יום העצמאות בעיניי מסמל את הברית בין עמי שלי, הדרוזים, לבין העם היהודי בארץ ישראל.

חיבור היסטורי זה החל לפני כ-3,400 שנה בין משה רבנו ובין יתרו שהיה נביא הדרוזים. הברית התחדשה מעט לפני מלחמת השחרור, ובמלחמה עצמה עת נלחמו הצעירים הדרוזים לצד היישוב היהודי במלחמה. מלחמה זו בשבילי הייתה גם המלחמה על הבית של העם הדרוזי, עצמאות ישראל אפשרה את עצמאות העדה הדרוזית בארץ ישראל, במדינה יהודית ודמוקרטית.

שמי ראפת הייב, בן 29 מכפר מוע'אר בצפון. התגייסתי ליחס"ר הברדואי בנובמבר 15 ועשיתי את כל המסלול הקרבי והפיקודי שלי ביחידה. כיום אני מפקד פלגת לוחמים בקו מבצעי באוהדת עזה. הגיוס שלי ליחידה הגיע באיחור, רק בגיל 25, בעקבות פציעה של דוד שלי שהיה לוחם ביחס"ר הברדואי.

היחידה משלבת את טובי בני המיעוטים בשירות קרבי בצה"ל ולקחה חלק בפעילות מבצעית משמעותית באזור הדרום. באינתיפאדה השנייה נטלה היחידה חלק נכבד בלחימה בציר פילדלפי, במאבק נגד מנהרות הברחה ברצועת עזה ובפתיחת צירים. ב־10 בינואר 2002 נהרגו ארבעה חיילי הגדוד בהתקפה על מוצב אפריקה ליד מעבר כרם שלום, האירוע פגע בי ובמשפחתי באופן אישי מכיוון שבאותו אירוע דוד שלי נפצע ומאז הוא בכיסא גלגלים. באוקטובר

של אותה שנה הוענק ליחידה צל"ש מטעם מפקד פיקוד הדרום על הצטיינות בלחימה.

המעבר מיום הזכרון ליום העצמאות חרוט בי. בכל שנה ביום הזכרון הייתי מלווה את דוד שלי לאנדרטת הלוחם הברדואי, שם הוא פוקד את חבריו שנהרגו באותו אירוע. שם הבנתי מהי אחרות לוחמים ללא הבדל דת, מין והזע. שם הבנתי שאין לי מדינה אחרת ועצמאותה חשובה מאוד, כי בסופו של דבר אנחנו עומדים מול אותו איום והוא אינו מבדיל בינינו.

אני מאחל יום עצמאות שמח לכל מדינת ישראל ואזרחיה ומאחל שבשנה הבאה נזכה לחגוג כמו שאנו אמורים לחגוג - כולנו יחד.

הלידה הראשונה התרחשה לפני אלפי שנים. חג הפסח שאנו מציינים ב"ליל הסדר" בהזכירנו את יציאת מצרים ולידתנו כעם. בנקודת הזמן הזו לפני אלפי שנים לא ניכר שעם ישראל עבר תהליך של בירור ושאלה ביחס ללידתו.

בדומה לעובר ברחם אימו, לא נשאלו בני ישראל האם הם רוצים להפוך לעם, הם היו פשוט כאלו - עם עבדים. עוד לא הגיע הרגע שבו נדרשו לקבל עליהם את התורה או חוקים כלשהם. התהליך היה כמעט חיצוני להם ובשיאו, כאשר העם עומד על ים סוף, והים לפניהם והמצרים דוחקים מאחוריהם ומנסים לזנב בהם - קופץ נחשון בן עמינדב לים, ומשם שוב בנס ניצל העם. כתינוק - העם נולד, ממש כמו בלידה רגילה ללא שאלה.

כמה אלפי שנים מאוחר יותר, לאחר כאלפיים שנות גלות מתרחשת לידה שונה לגמרי. הלידה הזו הייתה קשה ומלווה בסיבוכי היריון. היו רבים שהטילו ספק בהצלחתה ואפילו הטיילו ספק ביכולתו של הרך הנולד להחזיק מעמד במשך זמן קצר. אבל בלידה הזו התחרש פלא כפול ומכופל. לא רק תהליך הלידה היה פלא אלא לאורך כל התהליך - הרך הנולד היה מעורב הפעם בלידתו וענה כמעט על כל השאלות, אחת לאחת.

לא רק שרצה להיוולד - הוא קבע את עיתוי הלידה, וקבע היכן היא תתרחש, לא רק טכנית אלא גם מהותית. הוא דרש להיוולד כאן, בארצו, שאליה נכסף אלפיים שנה.

לידה - חוויה בעלת עוצמה דרמטית.

בעבורי, אף על פי שהייתי נוכח לא פעיל, הייתה זו החוויה החקוקה ביותר בזיכרוני.

אין לי כל ספק, כי בעבור היוולדת זה אחד הרגעים המשמעותיים ביותר בחייה אם לא המשמעותי שבהם. היוולדת מתכוננת לאירוע זמן במשך זמן רב. לאורך כל התהליך נשאלת היוולדת לתחושותיה, צוות רפואי בודק אותה מעת לעת ובוחן את בריאותה. לאורך כל התהליך יש גורם אחד שלא נשאל לתחושתו, לרצונותיו - הרך העתיד להיוולד.

איש לא שואל אותו האם הוא רוצה להיוולד בכלל? האם דווקא להורים הללו? האם העיתוי מתאים לו ואולי ירצה לדחות אותו? וגם אם ייוולד - האם יחפוץ להגדול כפי שהוריו בחרו בשבילו? בלוח השנה העברי אנחנו מצויים בין שני תהליכי "לידה" לאומיים.

כפי שכתב המשורר שאול טשרניחוסבקי בשירו "אומרים ישנה ארץ" בנוסח המאוחר שנכתב בברלין 1923:

**אֹמְרִים יִשְׁנָה אֶרֶץ
אֶרֶץ שְׂכֵבֶרֶת שְׁמֶשׁ
אֵיָה אֹתָהּ אֶרֶץ
אֵיפָה אֹתָהּ שְׁמֶשׁ**

משנולד העם הוא בחר לאמץ לעצמו את מורשתו היהודית והדגיש את מוסר הנביאים, נביאי עמו העתיק, ובחר לעצמו שיטה מדינית שיש בה גם הערכים הדמוקרטיים. הוא בחר לעצמו איזון בין שלוש הרשויות ובחר כיצד יתנהלו באיזון ביניהן.

הוא בחר להישען על שורשיו העתיקים ומתוכם לבנות לעצמו כנפי נשרים אדירים.

בפעם הזאת הרך הנולד היה מודע היטב ללידתו וגם לכאבי הלידה, למגש הכסף שעליו הוגשה לו המדינה.

מתוך קיבוץ גלויות מארבע קצוות תבל, קיבוץ תרבותי מורכב, "היחד הישראלי" הבר על כל מחלוקת.

הפלא הישראלי אינו מצוי רק בתהליך לידה ייחודי במינו, הוא מועצם עוד יותר מפני שאחרי אלפי שנים בחשכת הגלות - הלידה מחדש התרחשה בארץ שממנה הוגלה, תוך קיבוץ גלויות של בני עמו מכל קצוות תבל. הפלא הישראלי שריר וקיים גם לאחר שבעים ושתיים שנים בזקיפות קומה ייחודית. מדינת הָזֶנֶק טכנולוגית וגם מדינה שדואגת להג, ליתום ולאלמנה; מדינה שבה למרות

מחלוקות חברתיות ותרבותיות - המלכד והמאחד רב על השונה והמפריד; מדינה של "שורשים וכנפיים".

בתוך כל אלו צה"ל הוא אחד העוהנים החשובים לקיומה של המדינה והחברה, לא רק מפני שהוא מגינה - אלא דווקא מכיוון שהוא צבא העם - ממנו הוא בא ואליה הוא שב.

ובכל עת שנקראים החיילים והחיילות המשרתים בו - הם יהיו נכונים למסור את חייהם על קיומה ולעשות כל שיידרש כדי להגן ולתמוך בכל אחת ואחד מתושביה כאשר יידרשו לכך.

בחודשים האחרונים מדינת ישראל מתמודדת מול אתגר ייחודי ובין-לאומי חדש - מגפת הקורונה. בתוך ההתמודדות הזאת אני פוגש אלפי מפקדות ומפקדים, חיילות וחיילים שנקראים למשימות לאומיות, ובהן פתיחת בתי ספר לילדי הסגלים הרפואיים, משלוחי מזון ותרופות למרכזי דיור לקשישים ומשימות רבות ומהוונות נוספות. חלק מהמשימות מורכבות מאוד גם ברמה האישית, מכיוון שבאופן טבעי הם לא הוכשרו לקראתן כלוחמים או כחיילים.

צה"ל איננו רק "צבא העם", הוא "צבא עם ממלכתי" המצוי מעל לכל מחלוקת ומחוץ לכל שיח פוליטי. הוא מאגד בתוכו את בני ובנות כל העדות, הדתות והמגזרים ומשקף את הטוב והיפה שבכל חלקי החברה הישראלית.

בשנתה השבעים ושתיים של מדינת ישראל אאחל לה שנים אין ספור של אחדות, לכידות, בריאות וביטחון.

לפני שנים נספתה משפחתו ולהצדיע לו בשמי, בשם צבא ההגנה, בשם מדינת ישראל.

טרם קום המדינה, אי שם בשנות ה-30 סבי, חוסיין עליאן, קיבל החלטה אמיצה ונדירה באותם ימים והצטרף למאבק היישוב היהודי לפעול למען הקמתה של מדינת ישראל. אמנתו בצדקת הדרך והמורשת שהנחיל בנו, הטביעו בי את הרצון להמשיך בדרכו ולהתגייס לצה"ל כלוחם.

ברוב שנותיי בצבא שירתי בתפקידי לחימה ופיקוד בחטיבת גולני, חטיבה המהווה משפחה החובקת צעירים בני עדות שונות מכל קצוות הארץ ומצליחה לאחד אותם בדרך של חברות אמיצה ואחוות לוחמים. בצבא ההגנה לישראל, צבא העם, משרתים שכם אל שכם יהודי ולא יהודי, תושב תל אביב ותושב ירוחם, עולה

"מפה לא האמנתי שאני אצא בחיים, ועכשיו לבוא עם צבא ההגנה לישראל שמצדיעים לי... כל הכבוד לכם. אני מבקש להצדיע לכם" אלו דבריו של עד המשלחת לפולין שעליה פיקדתי במרץ 2019, מר אריה פינסקר - שורד שואה שאיבד את כל משפחתו באושוויץ בירקנאו. את הדברים הללו אמר אריה לאחר מצעד ההצדעה באושוויץ, המקום בו משפחתו של נספתה.

כאשר פנו אליי בבקשה לפקד על המשלחת לפולין, ראיתי בזאת זכות גדולה, סיפוק בלתי רגיל, המלווה בהרגשה של עוצמה וגאווה. אז בתקופה החשוכה של השואה, חלמו על מדינת ישראל. והנה היום - אני, קצין בצבא ההגנה לישראל, צבא שידע מלחמות רבות ונלחם על זכות קיום מדינתו, עומד בראש משלחת קצינים ונגדים מצה"ל לפולין - זוכה ללוות את אריה לאותו המקום בו

מאתיופיה ועולה מארה"ב, דתי וחילוני, מצביע שמאל ומצביע ימין, תושב קיבוץ ותושב העיר. כמי שלאורך שנים, כולל בימים אלו, כראש המנהל האזרחי באזור יהודה ושומרון, זוכה לפקד על חיילים ומפקדים מכל רבדי החברה, זכיתי לראות ולחוות לא פעם את החיבור המיוחד המתקיים בין כותלי הצבא.

אני מביט לאורך השנים בחיילי צה"ל ורואה בהם את פניה היפות של החברה הישראלית - חברה בעלת ערכים, מוסר ונורמות גבוהים, חברה שיודעת לכבד כל אדם באשר הוא אדם, חברה שאינה שוכחת את שהיה - ויחד עם זאת צופה אל העתיד ויודעת, שעליה להילחם ולהגן על קיומה מול כל איום ומול כל אויב.

החזרה יחד עם אריה לאותו המקום ממנו חשב שלא יצא, יחד עם צבא חזק, מהווה מבחינתי את תכלית משמעות הביטוי "משואה-

לתקומה". ליום הזיכרון לשואה ולהבורה, ליום הזיכרון לחללי צה"ל וליום העצמאות ישנו חוט מקשר של תקווה, גבורה, הקרבה, אהות לוחמים - גאווה.

ימים אלו מהווים עבורנו הזדמנות להתאחד וללכד את השורות במסגרת היחידתית ובקרבת החברה הישראלית כולה. הם ימים מיוחדים, בהם אנו זוכרים את העבר ואת המחיר הכבד ששילמנו בדרך, אך זוכים גם לחגוג את עצמאותה של מדינת ישראל. אין גאה ממני, גם ביום העצמאות הזה, להמשיך את המורשת של סבי ולהיות חלק בלתי נפרד במימוש הערך העליון של שמירה על מדינתנו ומולדתנו.

סביבי עד שילדיי היום אינם יודעים האם הם ספרדים או אשכנזים, ואינם מתעסקים במוצא או בצבע העור של החברים או של השכנים שלהם.

אותה העמידה בפקק הבהירה לי שההזענות איננה מאחורינו, ועדיין יש אנשים רבים בחברה שלנו שמרגישים שלא רואים אותם כבעלי ערך וכשווי ערך. עדות אילמת לאותה מחאה אני רואה עד היום בכביש החרוך בכניסה למושב הדרה.

דוד בן-גוריון הבין כי הקמת מדינת ישראל תהרום ליהודים מכל העולם לעלות לארץ ולכן פעל רבות לאפשר "קיבוץ הליות", אשר מחזק אותנו כעם שניתק ממולדתו לפני כאלפיים שנה ושב לארצו. מאז ועד היום, בכל פעם שעולות לארץ קבוצות חדשות של יהודים הן מרגישות חריגות ולאחר כמה שנים, עם המעורבות החברתית, הדור החדש שנולד כאן והשירות המשותף בצה"ל - התחושות הללו מתחלפות בתקוות.

אני רוצה להאמין שבמשורים הקרובים התופעות הללו ייעלמו כלא היו - אבל משורים זה זמן רב מדי - מתפקידינו כחיילי צבא ההגנה לישראל להעלימם עוד היום!

אני מברך שנהיה ראויים לחירות הזאת, יום עצמאות שמח!

בתחילת יולי 2019 מדינת ישראל קמה למחאת העולים מאתיופיה, שהחזירה לשיח הציבורי את היחס לעולים, לתהליך קליטתם, להטמעתם ולשילובם בחברה הישראלית.

באותו יום הייתי בדרכי לבסיס תל-נוף - נסיעה של 30 דקות הפכה ל־4 שעות. זאת הפעם הראשונה בחיי שהימצאות בפקק ארוך ומתמשך עוררה בי רגשות אמפתיה והבנה במקום כעם וחוסר סבלנות.

אמפתיה לכאב של מהגר שלם שמרגיש שמתייחסים אליו אחרת, מהגר שחווה הזענות ואפליה. כמובן שאינני מעודד את אלו שהתנהגו באלימות, אך אסור ומסוכן להתעלם מהתחושות הכואבות והקשות שהם חשים כלפי החברה - ואולי במקום מסוים גם כלפיי.

בילדותי שמעתי פעמים רבות התבטאויות הזעניות חריפות כלפי עדות שונות, אך עם השנים התבטאויות אלו הלכו ופחתו מהשיח

מה מחבר אותנו ביחד כיחידה, על
אף השונות והמהוון?

מדוע לדעתכם בצבא נוצרים
חיבורים מיוחדים בין אוכלוסיות?

ספרו על חיבור מיוחד שנוצר
ביניכם לבין מישהו אחר במהלך
השירות?

האם לצבא יש תפקיד
ביצירת חיבורים בחברה
הישראלית?

מה צאם פתגמים

כתונת פסים

מילים: מאיר אריאל
לחן: ארקדי דוכין

התמיד
עולה
הבנתינה

ויקיפדיה

מילים: קרן פלס וחנן בן ארי
לחן: חנן בן ארי

